

Jaarverslag 2017

Inhoud

1	Voorwoord.....	3
2	Strategie en beleid.....	4
2.1	Nieuwe Osa-richtlijn.....	4
2.2	Zorginstituut en Zinnige Zorg.....	4
2.3	Medische Adviesraad.....	4
2.3.1	Samenstelling.....	4
2.3.2	Professionele advisering.....	5
2.4	Symposium voor professionals (29 september 2017).....	5
2.5	Onderzoek ‘De keten in beeld 2017’.....	6
2.6	Presentaties en lezingen.....	6
3	Organisatie.....	7
3.1	Ontwikkeling ledenaantal.....	7
3.2	Algemene ledenvergadering.....	7
3.3	Verenigingsbestuur.....	8
3.3.1	Samenstelling.....	8
3.3.2	Activiteiten.....	9
3.4	Veldwerk.....	9
3.4.1	Regio’s en districten.....	9
3.4.2	ApneuTrefpunt.....	10
3.4.3	Maskerraad.....	10
3.4.4	ApneuHelpdesk.....	11
3.4.5	Secretariaat Veldwerk.....	12
3.5	NPS.....	12
3.6	PGO Support.....	12
4	Interne communicatie.....	13
4.1	ApneuMagazine.....	13
4.2	ApneuBulletin.....	13
4.3	Intranet.....	14
5	Externe communicatie.....	15
5.1	Website.....	15
5.2	Internetforum en sociale media.....	15
5.3	Perscontacten.....	15
5.4	Promotieactiviteiten.....	17
5.5	Patiëntenfederatie Nederland.....	17
6	Financiën.....	19
6.1	Resultatenrekening 2017.....	19
6.2	Begroting 2018.....	19
7	Bijlagen.....	21
7.1	Bijlage 1: Staat van baten en lasten 2017 en begroting 2018.....	21
7.2	Bijlage 2: Kascontroleverklaring.....	22
7.3	Bijlage 3: Vrijwillige medewerkers per 31 december 2018.....	23

1 Voorwoord

Dit wordt mijn laatste voorwoord bij het jaarverslag. In een jaarverslag kijk je terug op het afgelopen jaar. Dat vindt u dan ook uitgebreid op de volgende pagina's. Maar vergeef me dat ik in dit voorwoord deze keer ook wat verder terugkijk. Ik werd in 2002 gediagnosticeerd. Het jaar dat de gulden werd afgeschaft. Kunt u nagaan hoe lang geleden. Vanaf het begin (na wat gedoe) ben ik een trouwe cpap-gebruiker. Eenvoudigweg omdat het me veel opleverde. De eerste Algemene Ledenvergadering meldde ik me aan voor communicatie. Dat jaar werd het blad Verademing - een blad in klein formaat zonder kleur - omgeturnd tot het ApneuMagazine, dat vervolgens steeds meer kleur kreeg. Ik ben dus bijna 15 jaar (hoofd)redacteur geweest. Fijn dat ik dit najaar het stokje mocht overdragen aan Marijke IJff.

Als hoofdredacteur kon ik ook de bestuursvergaderingen bijwonen. Een van de eerste voorstellen was de naamswijziging van NVSAP (Nederlandse Vereniging van Slaap Apneu Patiënten, ezelsbruggetje: NV Sap) naar ApneuVereniging compleet met huisstijlvernieuwing. Doordat we - waar mogelijk - alles (slaap)apneu gingen noemen, kwamen we bovenin bij de zoekresultaten van Google. Een niet te versmaden voordeel. Nu trekt de ApneuSite jaarlijks meer dan 600.000 bezoekers, die willen weten of ze apneu hebben en wat daar aan te doen is. De website werd enige jaren terug al opnieuw opgezet en gevuld met honderden pagina's informatie. Het afgelopen jaar werd www.apneuvereniging.nl weer totaal vernieuwd met een compleet team. Ik ben blij dat de site nu de verantwoordelijkheid is van het bestuurslid Communicatie, Henk Verhagen, die vorig jaar door de ALV benoemd werd. Hij gaat ook kijken naar de nieuwe huisstijl, die al sluipend geïntroduceerd is.

In 2004 startten we voor het eerst met een onderzoek onder patiënten. Ik weet nog goed dat leden die eerste keer soms hele dossiers en brieven meestuurden om over hun ervaringen te vertellen. Het bracht ongelooflijk veel informatie over de diagnose en de behandeling op tafel, die er tot dusver niet was. Dit is de reden waarom we het onderzoek iedere twee jaar herhalen. Het heeft de ApneuVereniging gemaakt tot een gewaardeerd gesprekspartner voor specialisten bij slaapcentra, zorgverzekeraars en producenten. Een jaar later werd ik gevraagd voor het bestuur. En weer enige jaren later als voorzitter. Zo ben ik nu al weer 10 jaar voorzitter.

Inmiddels maken we gebruik van een internationaal befaamd onderzoeksbureau dat van wanten weet. Vorig jaar werd ik al geassisteerd bij het in gang zetten van het onderzoek door een van onze coördinatoren, maar we kunnen nog steeds onderzoekers gebruiken, die het onderzoek in goede banen kunnen leiden.

We waren een van de eerste patiëntenorganisaties die de (leden)administratie uitbesteedden aan een professionele organisatie. Later bouwde bestuurslid Roelof Pit een state-of-the-art ledenadministratie en vonden we een nieuw bureau om ons administratief te ondersteunen. Het afgelopen jaar is onder leiding van de penningmeester, Mart Peters, de overgang gemaakt naar een nieuw professioneel pakket.

En zo beginnen zaken zich te herhalen zoals huisstijl, website, ledenadministratie. Iedere keer groter, beter, mooier. Bestuursleden die na mij gekomen zijn, stappen al weer op. Dim van Rhee is al de derde of vierde secretaris, die ik meemaak. Een echte steunpilaar in het huidige bestuur. Maar neem ook bijvoorbeeld Joost Sierveld, die hielp de hele vrijwilligersorganisatie met regio's en districten verder op te tuigen. Hij neemt dit jaar afscheid.

Tijd voor mij om ook afscheid te nemen. Vaarwel Annemieke, Aalt, Cees, Ton, Stephan, Steven en vele anderen van de meer dan honderd vrijwilligers. Er is dankzij jullie inzet een stevige organisatie ontstaan. Succes verder!

Piet-Heijn van Mechelen,
Algemeen Voorzitter

2 Strategie en beleid

De ApneuVereniging heeft als statutaire doelstelling het bevorderen van tijdige en adequate diagnose en behandeling van het slaapapneu-syndroom. Op tal van terreinen is de vereniging actief om deze doelstelling na te streven.

2.1 Nieuwe Osa-richtlijn

Artsen doen niet zomaar iets. Voor tal van aandoeningen wordt door de wetenschappelijke verenigingen eens in de zoveel tijd gekeken wat werkt wel en wat werkt niet. Hoe kan de diagnose en de behandeling het beste plaats vinden? Daarvoor wordt de hele wetenschappelijke literatuur met zoekmachines doorzocht. Waarvoor is bewijs?

In 2009 was er al een richtlijn opgesteld voor de diagnose en de behandeling van osas bij volwassenen. De ApneuVereniging was daarbij betrokken. In 2016 vond men aanleiding een en ander opnieuw te bekijken. De ApneuVereniging leverde een bijdrage aan de lijst van knelpunten en onzekerheden. In 2017 volgde het literatuuronderzoek en het schrijfwerk. Ook de ApneuVereniging schreef twee hoofdstukken. De conceptrichtlijn werd in najaar 2017 aan allerlei partijen voorgelegd. Naar verwachting wordt de definitieve richtlijn in de zomer 2018 van kracht. Nieuwe behandelingen (positietraining, kaakoperatie en tongstimulator) hebben een plaats in de richtlijn gekregen. Een grote verandering is de erkenning dat het aantal ademstops (AHI) niet allesbepalend is. De zuurstofdalingen zeggen soms meer. Klachten en bijkomende ziekten (met name hypertensie) spelen een rol bij de bepaling of iemand daadwerkelijk behandeld moet worden.

2.2 Zorginstituut en Zinnige Zorg

Het Zorginstituut Nederland waakt over de kwaliteit van de zorg in Nederland en de patiënteninbreng daarbij. Zij beoordeelt of nieuwe behandelingen (zoals de positietraining) voldoen aan de stand van de wetenschap en de techniek. Zij doet ook de aanbevelingen aan de minister over welke behandelingen in het basispakket vergoed zouden moeten worden. Daarnaast verdiept ze zich in het kader van het project van Zinnige Zorg in de vraag of de diagnose en de behandeling wel optimaal verlopen? In 2017 hebben we nogal wat contact gehad. Ten eerste liepen er de aanvragen om twee nieuwe behandelingen (de tongzenuwstimulator en de positietraining) in het pakket op te nemen. Met plezier kunnen we melden dat dat inmiddels gelukt is.

In het project Zinnige Zorg is er in 2017 voor gekozen om een aantal onderwerpen rond de diagnose ende behandeling verder uit te zoeken. De ApneuVereniging had inbreng bij de bepaling van de knelpunten en wordt verder betrokken bij het nadere onderzoek en de voorstellen. De eerste resultaten worden in 2018 verwacht.

2.3 Medische Adviesraad

De ApneuVereniging heeft een medische adviesraad (MAR) die het bestuur terzijde staat bij onderwerpen die op medisch-specialistisch terrein liggen.

2.3.1 Samenstelling

Op 31 december 2017 maakten de volgende medisch specialisten deel uit van de MAR:

- Reindert van Steenwijk (longarts)
- Aarnoud Hoekema (MKA-specialist)

- Danielle Visser (bedrijfsarts)
- Hugo Hardeman (huisarts)
- Nico de Vries (KNO-arts)
- Maarten Majoor (KNO-arts)
- Al de Weerd (neuroloog)
- Pieter Jan Simons (neuroloog)
- Michiel Eijsvogel (longarts)
- Michiel Doff (MKA-specialist)
- Herre Reesink (longarts)
- Astrid Otte (longarts)

Het dagelijks bestuur van de vereniging woonde de MAR-vergaderingen bij. De algemeen secretaris van de vereniging fungeert als secretaris van de MAR.

2.3.2 Professionele advisering

Als taken van de MAR worden beschouwd:

- Reflectie op de ontwikkelingen op het gebied van de diagnose en de behandeling, die voor het beleid van de ApneuVereniging van belang zijn
- Het doen van aanbevelingen voor toekomstig beleid
- Het aanreiken van ontwikkelingen, thema's en onderwerpen, die voor onderzoek en/of publicatie in het ApneuMagazine of het ApneuBulletin in aanmerking komen
- Klankbord voor vragen van de vereniging

De multidisciplinaire samenstelling van de MAR maakt dit gremium tot een waardevol klankbord voor de ApneuVereniging.

2.4 Symposium voor professionals (29 september 2017)

Het draaiboek voor het Symposium voor Professionals, gemaakt door Dick Bos, is opnieuw een goede leidraad voor dit project gebleken. Heddie Castelein nam vanwege verhindering van Dick Bos, de organisatie grotendeels voor zijn rekening.

Na de vooraankondiging van 19 mei 2017 volgde de mailing via Roelof Pit met het integrale programma eind augustus 2017. Extra mails naar nieuwe doelgroepen, leverde voor 29 september 2017 153 inschrijvingen op, waarvan 40 eigen leden, 12 MAR-leden plus het bestuur en dan nog 12 exposanten. Twee van de exposanten meldden zich aan als reactie op de deelnemersuitnodiging voor het symposium.

Tijdens dit Symposium voor Professionals zijn nog 33 mensen handmatig geregistreerd. In totaal waren er 50 geaccrediteerde deelnemers aanwezig. Hiervan konden 24 personen op hun gegeven BIG-nummer, dan wel op een familienaam worden getraceerd. Voor deze 24 deelnemers konden de accreditatiepunten automatisch worden bijgeschreven via PE-online. De resterende 26 personen werden gemaild en gevraagd alsnog de BIG-gegevens te verstrekken. Hierop deden 24 deelnemers alsnog opgave, waarvan voor 15 deelnemers de accreditatiepunten werden bijgeschreven via PE-online. De rest is gevraagd zelf via het secretariaat van de beroepsvereniging dit te regelen. Aan alle deelnemers na afloop van het Symposium voor Professionals een deelnamecertificaat uitgereikt. Dit gebeurde voor de eerste keer.

Ook voor de eerste keer zijn in de pauze evaluatieformulieren aan de deelnemers uitgereikt: Van de 125 uitgereikte evaluatieformulieren werden er 63 ingevuld ingeleverd: een goede score van 50%.

Over het geheel genomen heeft men het symposium positief beoordeeld. De meeste respondenten kenden waarderingen toe aan de verschillende symposiumsprekers in de bandbreedte zes tot 10; met een zwaartepunt rond de acht.

De geïntroduceerde evaluatieformulieren stelde de organisatie in staat de mening te polsen van de deelnemers over het mogelijke samengaan van het Symposium voor Professionals met het jaarsymposium van de beroepsverenigingen. Een zelfstandig ApneuVereniging-symposium wordt weliswaar positief beoordeeld, al pleitten 22 mensen voor samenwerking met de medische beroepsverenigingen. Slechts zeven keer werd gezegd dit vooral niet te doen en drie keer werd gewaarschuwd voor het al te zeer ondersneeuwen van de ApneuVereniging.

Concluderend kunnen we stellen dat ook de waardering van het Symposium voor Professionals 2017 door de deelnemers positief is en een aansporing geeft op deze weg voort te gaan.

2.5 Onderzoek 'De keten in beeld 2017'

Sinds we in 2004 startten met het onderzoek onder patiënten brengen we informatie op tafel, die van belang is voor iedereen, die betrokken is bij de diagnose en de behandeling. Dat geldt voor de behandelaars en de zorgverzekeraars. En niet in het minst voor de patiënten. Het geeft antwoord op vragen, die iedere patiënt aan een andere stelt: Bij wie wordt je behandeld en hoe is dat? Welk apparaat gebruik jij en hoe bevalt dat? Het is de basis voor ons functioneren als patiëntenvereniging. We bedienen onze leden er mee en de professionals. Het geeft ons recht van spreken ook als we ons bemoeien met de contractering van zorgverzekeraars en inbreng mogen leveren bij het Zorginstituut. Het was dan ook bijzonder verheugend dat er in het afgelopen jaar meer dan 5.000 patiënten deelnamen. Dat versterkt onze conclusies. De sterren, die we uitreiken op basis van uw waardering, spelen daarbij een belangrijke rol. Iedere kliniek komt graag in het bezit van deze sterren.

2.6 Presentaties en lezingen

Ook dit jaar werden er weer veel lezingen gegeven, niet alleen aan mensen die denken dat ze wellicht apneu hebben of die al gediagnosticeerd zijn. Maar ook juist aan professionals, huisartsen en postacademisch onderwijs aan medisch specialisten. We werden dit jaar zelfs gevraagd om een presentatie te houden in Milaan bij de European Respirator Society (ERS). Die eer was nog geen patiëntenvereniging ten deel gevallen. Een erkenning van onze kennis, maar ook een bevestiging van het prestige van de ApneuVereniging met een uitstraling naar Nederland.

3 Organisatie

De ApneuVereniging kent een groeiend ledenaantal en een toenemend aantal vrijwillige medewerkers. Als middelgrote patiëntenvereniging, die met bescheiden financiële middelen moet werken, slaagt de vereniging erin haar doelstelling te realiseren met de professionele inzet van bestuursleden en medewerkers.

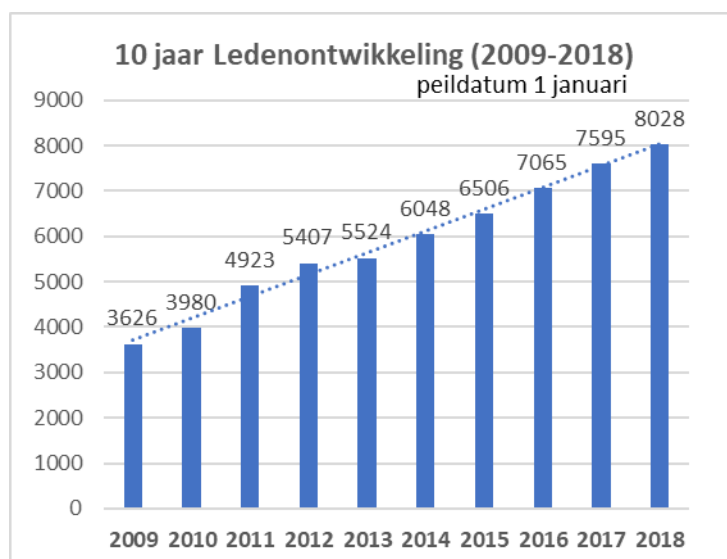
3.1 Ontwikkeling ledenaantal

Al jaren achtereen vertoont het ledental van de ApneuVereniging een stijgende lijn, tegen de trend van patiëntenorganisaties in het algemeen in. Een belangrijk aandachtspunt is de ontwikkeling van het ledental evenredig te laten groeien met het aantal personen dat de diagnose apneu te horen krijgt. Mede door een verdere verzelfstandiging in 2018 van de districten en regio's kunnen onze leden aan meer en nieuwe vormen van activiteiten in de regio's deelnemen, waarbij meer recht gedaan wordt aan de behoeften van de verschillende doelgroepen.

In 2017 konden wij ons 8.000^{ste} lid verwelkomen. Het aantal leden aan het eind van 2017 bedroeg 8.028. De lineaire groei zet zich door.

	2017	2016	2015	2014
Aantal Leden*	8.027	7.595	7.065	6.506
Ledengroei netto	432	530	559	458
- aanmeldingen	1.157	1.184	1.155	1.013
- opzeggingen	725	654	596	555

* Netto eindejaar

3.2 Algemene ledenvergadering

De landelijke voorjaarsbijeenkomst annex algemene ledenvergadering vond plaats op 1 april 2017 en werd gehouden bij Regardz De Eenhoorn te Amersfoort. Ook in 2017 was de landelijke voorjaarsbijeenkomst van de ApneuVereniging een hoogtepunt van het jaar. Alle leden worden voor deze dag uitgenodigd en dat leverde 367 bezoekers op.

De bijeenkomst biedt de leden gelegenheid om hun binding met de ApneuVereniging te versterken door een aantal onderdelen van die dag te bezoeken:

- De Algemene Ledenvergadering. Hierin legt het Bestuur verantwoording af voor het gevoerde beleid en de financiële huishouding. Bij de ledenvergadering waren ruim 300 leden aanwezig.
- Het partnerprogramma geeft de gelegenheid om op een informele manier met andere leden kennis te maken. Een deel van de partners ging een stadswandeling door Amersfoort maken en een ander deel deed mee aan gespreksgroepen. Het doel hiervan is om onder leiding van ervaren gespreksleiders, gedachten, ervaringen en gevoelens uit te wisselen.
- Een grote uitlees- en informatiemarkt. Leveranciers van cpap's, mra's en spt (slaappositietrainer) toonden hun nieuwste apparatuur en stonden klaar om alle vragen te beantwoorden. Diverse gebruikersclubs boden de aanwezigen gelegenheid hun cpap te laten uitlezen om te zien of de therapie effectief is.
- Inleidingen door diverse professionele sprekers. In een drietal zalen van het congrescentrum werden lezingen gehouden over apneugerelateerde onderwerpen. Door het zeer gevarieerde aanbod van inleidingen was er voor elk wat wils.

De landelijke voorjaarsbijeenkomst was een zeer geslaagde dag, waarbij de vele vrijwilligers ervoor zorgden dat alles op rolletjes liep. Al die vrijwillige medewerkers hartelijk dank voor de inzet. Speciaal te noemen in dit verband zijn:

- Heddie Castelein, die ervoor zorgde dat veel vrijwilligers precies wisten wat er van hun verwacht werd en ingezet konden worden bij alles wat er op een groot evenement gedaan moet worden.
- Martin Bleecke en Arie Klerk, die de grote informatiemarkt hebben verzorgd. Het uitnodigen van leveranciers en het inzetten van de diverse gebruikersgroepen hebben zij met verve gedaan.
- Roelof Pit, die de ICT-werkzaamheden tot in de puntjes verzorgde.
- Dick Bos, de persoon die dit evenement voor de ApneuVereniging in goede banen leidde.

En daarbij nog de enthousiaste inzet van de medewerkers van het congrescentrum Regardz De Eenhoorn.

3.3 Verenigingsbestuur

Het bestuur van de ApneuVereniging wordt benoemd door de algemene ledenvergadering en is belast met het besturen van de vereniging binnen de grenzen die in de statuten zijn bepaald.

3.3.1 Samenstelling

Op 31 december 2017 was het bestuur als volgt samengesteld:

- Piet-Heijn van Mechelen, Algemeen voorzitter
- Dim van Rhee, Algemeen secretaris
- Mart Peters, Penningmeester
- Marijke IJff, Hoofdredacteur ApneuMagazine
- Annemieke Ooms, Promotie
- Aalt van Veen, Publiciteit
- Joost Siereveld, Veldwerk
- Henk Verhagen, Communicatie

Kees de Ridder woonde de bestuursvergaderingen bij als beoogd bestuurslid Informatietechnologie. Jos van Beers nam aan de vergaderingen deel vanuit de groep van districtscoördinatoren. Piet-Heijn van Mechelen kondigde in het verslagjaar aan zijn voorzitterschap in 2018 te willen beëindigen.

3.3.2 Activiteiten

Het verenigingsbestuur vergaderde maandelijks. Zowel meer algemeen-strategische als pragmatisch-organisatorische onderwerpen vulden de vergaderagenda. Mede met het oog op de groei van de vereniging heeft het bestuur zich in het verslagjaar georiënteerd op de mogelijkheden van decentralisatie. Geconcludeerd is dat de districten in staat zijn taken zelfstandig uit te voeren. De vrijwillige medewerkers van de vereniging werden na afloop van elke vergadering geïnformeerd over het besprokene.

3.4 Veldwerk

De vitaliteit van een patiëntenorganisatie als de ApneuVereniging manifesteert zich met name in de door de medewerkers georganiseerde activiteiten overal in den lande. De uitwisseling van ervaringsdeskundigheid en de onderlinge contacten tussen leden staan hierin centraal.

3.4.1 Regio's en districten

In 2017 werden 46 geregistreerde regiobijeenkomsten georganiseerd, verdeeld over het hele land. Deze trokken ruim 4.000 bezoekers. Twee bijeenkomsten konden door onvoorziene omstandigheden op het laatste moment niet doorgaan. De aangemelde mensen zijn wel op de hoogte gebracht van het niet doorgaan van deze bijeenkomsten. Daarnaast waren er Informatiemarkten, beurzen en waren de medewerkers van de vereniging met een stand aanwezig op open dagen van ziekenhuizen. De bijeenkomsten werden meestal in en in samenwerking met ziekenhuizen georganiseerd. Als dat niet mogelijk was, werden andere locaties gekozen.

De onderwerpen waren zeer divers en bezoekers kregen de gelegenheid om vragen te stellen. De aanwezigheid van de Maskerraad trok ook veel bezoekers. Verder was het duidelijk dat het onderling uitwisselen van ervaringen voor de bezoekers belangrijk is. Naar aanleiding van dit laatste aspect is in april 2017 gestart met het ApneuTrefpunt in Leiden. Dit is een maandelijks terugkomende bijeenkomst, die laagdrempelig en kleinschalig is opgezet. Getracht wordt om de bijeenkomsten soms 's middags en soms 's avonds te houden. De start was in Leiden, gevolgd door Thorn, waarbij ook buitenlandse leden waren uitgenodigd. De opkomst in Thorn was hoog. In Leiden was de opkomst aanzienlijk lager maar de bijeenkomst werd erg gewaardeerd. Zowel in Leiden als in Thorn heeft het een nieuwe regiocoördinator opgeleverd.

In Zwolle werden al inloopbijeenkomsten georganiseerd in het ziekenhuis. Deze worden goed bezocht.

In de regio Friesland wordt gewerkt met een Lifestyleprogramma wat voor apneupatiënten relevant is. De samenwerking met het ziekenhuis gaat goed en het is budgetneutraal.

Op 4 november 2017 is de Patiënten Contactdag Kempenhaeghe bijgewoond door de vereniging, gezamenlijk met de uitlezers, de Maskerraad en diverse

andere medewerkers. Deze dag was volgeboekt, en wederom een groot succes te noemen.

Annemieke Ooms is gestopt met het organiseren en bijwonen van beurzen, zij is opgevolgd door Arno en Nancy van der Lek. Er wordt een duidelijk verschil gemaakt tussen regionale en landelijke beurzen. Arno en Nancy hebben de opzet van de stand gewijzigd en willen dit nog verder professionaliseren.

De vier IKU-dagen (informatie- en kennisuitwisseling) werden goed bezocht. Dit jaar heeft Hugo Hardeman het ochtendprogramma voor zijn rekening genomen en 's middags werd de Chinese Tafel georganiseerd. Hierbij hadden deelnemers de gelegenheid om ideeën en/of verbeteringen voor de vereniging te noteren. Er is een verslag gemaakt en het bestuur kan hierop anticiperen.

Er is een Heisessie geweest, waarin een “concept organisatie veldwerk” is opgezet. In de vergadering van 27 mei 2017 is Monique Schers van PGO Support uitgenodigd om mee te denken aan het decentraal werken binnen de vereniging. Het concept wordt gehanteerd als leidraad en Monique heeft gemeld dat een gedeelde strategie belangrijk is. Per district zou de organisatie kunnen verschillen maar Joost Sierveld wil dat de regiocoördinatoren meer betrokken worden, zodat er draagvlak ontstaat. Dit betekent dat de regiocoördinator zelfstandiger wordt en zelf initiatieven kan gaan nemen. Vanuit het veldwerk moet er meer structuur en transparantie zijn.

Vanaf 2018 zal er in het kader van de verzelfstandiging per district een financieel budget beschikbaar zijn. Mart Peters heeft in de vergadering van 16 september 2017 een en ander toegelicht.

Huub Kerkhoff is per 31 december 2017 gestopt als districtscoördinator, maar hij blijft wel actief als regiocoördinator en tester. Er wordt gezocht naar een opvolger voor Huub. Alexander Berger neemt tijdelijk de werkzaamheden van Huub over.

3.4.2 ApneuTrefpunt

In Leiden en Thorn zijn er in 2017 pilots geweest voor een ApneuTrefpunt.

In de Vredeskerk in Leiden zijn op de vier bijeenkomsten in totaal 32 bezoekers geweest

In het Cultuurhuis in Thorn hebben in 2017 twee bijeenkomsten plaats gevonden, waar 46 bezoekers aanwezig waren. Hieruit blijkt dat de pilots in Leiden en Thorn een groot verschil van opkomst laten zien. In het overleg met de districtscoördinatoren zal in 2018 besproken worden of we wel of niet verder gaan met het organiseren van het ApneuTrefpunt.

3.4.3 Maskerraad

De Maskerraad was aanwezig in regio's verspreid over het land in het voor- en najaar van 2017. Bep en Cok van Norde zijn de medewerkers, die de Maskerraad verzorgen. Op uitnodiging van regiocoördinatoren, die zich zoveel mogelijk houden aan een opgesteld schema, zodat leden en niet-leden eens in de twee jaar de gelegenheid hebben maskers te zien, te vergelijken en eventueel te passen. Tijdens bijna alle bijeenkomsten heeft de Maskerraad een spreekbeurt vooraf gegeven om de aanwezigen te informeren over de in omloop

zijnde maskers, het gebruik en het onderhoud ervan, vergezeld van tips en oplossingen bij maskerproblemen. Antwoorden op meest gestelde vragen.

De Maskerraad was aanwezig op:

- 2 maart 2017 in de regio Betuwe Bommelerwaard in het Ziekenhuis Rivierenland in Tiel.
- 13 maart 2017 in de regio Friesland in het Medisch Centrum Leeuwarden in Leeuwarden.
- 14 maart 2017 in de regio Midden-Brabant in wijkcentrum Heidedonk in Eindhoven.
- 18 maart 2017 in de regio Drenthe/Kop van Overijssel in Ziekenhuislocatie Scheper in Emmen.
- 27 maart 2017 in de regio Noord-Limburg en Peel in het Elkerliek Ziekenhuis in Helmond.
- 1 april 2017 tijdens de Informatiemarkt na de Algemene Leden Vergadering in Amersfoort.
- 10 april 2017 in de regio Utrecht tijdens een Informatiemarkt in kerkelijk centrum 't Kruispunt in IJsselstein.
- 20 april 2017 in de regio Arnhem/Liemers in Ziekenhuis Rijnstate in Arnhem.
- 17 oktober 2017 in de regio Zeeland in het Adriaan de Ruyter Ziekenhuis in Goes.
- 4 november 2017 tijdens de Patiënten Informatiedag in het Centrum voor Slaapgeneeskunde Kempenhaeghe in Heeze.
- 28 november 2017 in de regio Drenthe/Kop van Overijssel in het Röpcke Sweers Ziekenhuis in Hardenberg.
- 11 december 2017 heeft de organisatie de bijeenkomst afgelast wegens weersomstandigheden (code rood). Een nieuwe bijeenkomst volgt in het voorjaar.

3.4.4 ApneuHelpdesk

In 2017 is de naam van het telefoonteam gewijzigd in ApneuHelpdesk. Het aantal personen uitgebreid van vier naar vijf personen per 1 januari 2017. Op 31 december 2017 bestond de ApneuHelpdesk uit Jos van Beers, Bep van Norde, Erna Petiet, Henriette Omtzigt en Alexander Berger. Gezamenlijk hebben de leden van ApneuHelpdesk ruim 500 telefoon gesprekken gevoerd. Dus wederom een forse stijging van het aantal vragen ten opzichte van 2016. Met een gemiddelde van 28 minuten. Daarbij komt de beantwoording van 93 e-mailvragen. Ook hier is een stijging te zien ten opzichte van voorgaande jaren. Met regelmaat komen er vragen over masker pas/lekkage, apneu en rijbewijs en de luchtbevochtiger.

De cpap mee op vakantie, maar ook met regelmaat over de partner, die niet wil geloven dat deze stopt met ademhaling, wat kan ik doen om hem/haar naar de dokter te krijgen?

De gespecialiseerde medewerkers van de ApneuHelpdesk hebben als extra vangnet ook de gespecialiseerde medewerkers van de diverse cpap-merken, voor de meer technische vragen. Vrouwen stellen vaker vragen dan mannen, vaak ook voor hun partner stellen zij de vragen. Het aantal mannen/vrouwengerichte vragen is wel bijna gelijk, duidelijk zijn er de laatste jaren percentagegewijs wel meer vrouwen-vragen bijgekomen.

Wel wordt u gevraagd om bij een e-mailvraag altijd het telefoonnummer mee te zenden, zodat het mogelijk is om snel contact met u op te nemen.

3.4.5 Secretariaat Veldwerk

Het Secretariaat Veldwerk, Gerda Kassels en Toine van Dongen, voert diverse taken uit. Er worden vergaderingen bijgewoond, verslagen gemaakt en uitnodigingen verstuurd. Er wordt ook correspondentie gevoerd met leden en vrijwilligers en er worden vragen per e-mail beantwoord.

Ook worden er ondersteunende activiteiten voor het bestuur en met name voor de Coördinator Veldwerk uitgevoerd. Deze activiteiten betreffen onder andere: het maken van de verzendlijsten voor het ApneuMagazine, het samenstellen van het welkomstpakket voor nieuwe medewerkers, het versturen van het ApneuBulletin en algemene informatie naar alle leden per mail. Daarnaast wordt incidentele ondersteuning bij projecten en grote evenementen geboden.

Op basis van de Lief en Leed-regeling zijn er vorig jaar 23 bossen bloemen verstuurd naar medewerkers vanwege ziekte of langdurige afwezigheid en dat werd ten zeerste gewaardeerd!

3.5 NPS

Ons administratiekantoor NonProfitSupport (NPS) in Doorn neemt onze vrijwilligers veel dagelijks werk uit handen. Wij zijn zeer tevreden over de samenwerking. Het NPS-team staat vijf dagen per week paraat en ontvangt en administreert onder andere alle inkomende communicatie (post, mail, telefoon) en regelt dat de juiste vrijwilligers daarmee verder kunnen. Zij verrichten ook de financiële administratie en de boekhouding. In 2017 hebben we met succes in projectverband een geheel nieuw ledenadministratiepakket (e-Captain) geïntroduceerd, dat vele mutaties per dag verwerkt. Zij zorgen op een efficiënte wijze voor de administratieve continuïteit in onze sterk groeiende vereniging.

3.6 PGO Support

De ApneuVereniging maakt gebruik van voorzieningen en diensten, die PGO Support aanbiedt. PGO Support is een netwerkorganisatie voor patiënten- en gehandicaptenorganisaties. De ApneuVereniging benut er vergaderruimte en maakt gericht gebruik van scholingsmogelijkheden, die PGO Support organiseert.

4 Interne communicatie

Het ApneuMagazine verschijnt elk kwartaal en biedt zowel verhalen van apneupatiënten als nieuws over wetenschappelijke ontwikkelingen. Het digitale ApneuBulletin bereikt de leden tien keer per jaar. Hierin komen actuele ontwikkelingen aan de orde.

Ter ondersteuning van de activiteiten van de medewerkers is er een intranet, dat in het verslagjaar ingrijpend is vernieuwd om nog meer toegesneden te zijn op de behoeften van actieve vrijwilligers binnen de organisatie.

4.1 ApneuMagazine

Het ApneuMagazine verschijnt vier keer per jaar en heeft een diversiteit aan artikelen. Afgelopen jaar is er onder andere geschreven over:

- Een masker op maat
- Heb ik een keuze in leverancier, apparaat en masker?
- De tongzenuwstimulator
- Telemonitoring
- De uroloog en apneu

Ook wordt in ieder magazine aandacht besteed aan de reacties en suggesties van patiënten en is er een overzicht van de bijeenkomsten per regio. In drie van de vier magazines is ook aandacht besteed aan de ontwikkelingen in Vlaanderen. In het decembernummer zijn we gestart met een nieuwe lezersrubriek: Advies gevraagd. Daarnaast startte een korte serie, waarin het zorgpad Apneu in een aantal ziekenhuizen wordt gevolgd.

De redactie van het Magazine bestaat in 2017 uit:

- Piet-Heijn van Mechelen, hoofdredacteur tot juli 2017, daarna redacteur
- Marijke IJff, redactielid tot juli 2017, daarna hoofdredacteur
- Gerda Kassels, redactiesecretaris
- Ton op de Weegh, redacteur
- Geeske van der Veer, redactielid
- Annette van Gernerden, redactielid
- Dick Westerveld, redactielid sinds juli 2017
- Mark De Quidt, redacteur Vlaanderen
- Henk Verhagen, meedenkend als bestuurslid Communicatie & Marketing

In 2017 volgden meerdere redactieleden op journalistiek gerichte cursussen bij de PGO Support in Utrecht. Na een redactiedag in juni 2017 besloot de redactie, gezien de positieve respons, het bestaande beleid voort te zetten.

4.2 ApneuBulletin

Ook in 2017 is het ApneuBulletin, onze digitale nieuwsbrief, tien keer verschenen: elke maand met uitzondering van de maanden juli en augustus. Het ApneuBulletin is als document per mail naar de leden gestuurd. Steeds meer is er sprake van een cross-mediale samenhang tussen het Bulletin en ApneuMagazine, dat eenmaal per kwartaal verschijnt. Het doel van het ApneuBulletin is de leden direct te informeren over actuele kwesties, binnen en buiten de vereniging en bij hen belangstelling te wekken voor behartigingswaardige thema's en onderwerpen. Afgeleide doelen zijn de band met de leden te versterken, interactie tot stand te brengen en de ongeveer 60% van de leden, die de verenigingswebsite nooit bezoeken, meer te betrekken bij dit medium. De

nieuwsbrief attendeert overigens ook op waardevolle informatie van andere herkomst en op andere websites. Vanaf begin 2017 is het ApneuBulletin ook naar de Vrienden van de Vereniging gestuurd. Door de overgang naar een nieuwe ledenadministratie per 1 januari 2018 zal het eerste nummer van het ApneuBulletin in 2018 niet langer als document worden gemaald, maar als link waarna het ApneuBulletin op de website geraadpleegd kan worden. Het ApneuBulletin wordt gemaakt door Henk Verhagen en Ton op de Weegh.

4.3 Intranet

Op 7 oktober 2017 is het nieuwe intranet voor medewerkers live gegaan, na een voorbereidingstijd, die bijna het hele jaar duurde. Er waren zowel kwalitatieve als praktische redenen om tot vernieuwing over te gaan. In de bestaande situatie waren de website, het intranet en de ledenadministratie in één configuratie ondergebracht. Een om allerlei redenen niet wenselijke situatie. Door zowel de website als het intranet te vernieuwen en de ledenadministratie elders onder te brengen, is hier een eind aan gemaakt. Een projectgroep, bestaande uit Toine van Dongen, Piet-Heijn van Mechelen, Steven Meppelink, Stephan Spies, Henk Verhagen en Ton op de Weegh, heeft de vernieuwing ter hand genomen.

Qua vormgeving zijn de website en intranet aan elkaar verwant. In het intranet is de logica in de navigatiestructuur sterk verbeterd. De site is opgebouwd rond vier belangrijke onderdelen: de Werkdocumenten, de Organisatie en medewerkers, de Ledenadministratie en het Relatiebestand. Er zijn links naar interne bestanden te vinden, (achtergrond)informatie, documenten en handleidingen, waarover een medewerker moet beschikken om het werk goed te kunnen doen.

Medewerkers kunnen op deze site heel veel te weten komen over onze vereniging. Hoe deze in elkaar zit, hoe deze werkt, hoe processen verlopen en wie waar verantwoordelijk voor is of bij betrokken is. Een relatief nieuwe medewerker met de vraag: Hoe zit het nou precies?, kan deze site gebruiken als een reisgids door onze vereniging. En een medewerker, die al langer meeloopt en denkt: Hoe zit dat ook al weer precies?, kan de site gebruiken als een naslagwerk om weer snel op de hoogte te zijn.

5 Externe communicatie

Op tal van manieren vraagt de vereniging aandacht voor de diagnose en de behandeling van apneu. Om zowel leden als publiek te informeren, is de website van de ApneuVereniging in het verslagjaar vernieuwd. Daarnaast blijken sociale media in toenemende mate een 'ontmoetingsplek' te zijn om over apneu te communiceren. Op beurzen en andere evenementen 'ontmoeten' apneupatiënten elkaar 'live'. Tot slot worden contacten met de persmedia gezocht en gevonden om de doelstelling van de vereniging te realiseren.

5.1 Website

De directe aanleiding om eens goed naar de website (www.apneuvereniging.nl) te kijken, was dat deze gekoppeld was aan de ledenadministratie. Dat bemoeilijkt het onderhoud en beheer. De ledenadministratie werd in 2017 vernieuwd. Daarbij kon een oud verlangen gerealiseerd worden: de loskoppeling van website en ledenadministratie. Bij nadere bestudering bleek dat de website weliswaar bijzonder goed bezocht werd, maar mensen weinig pagina's bekeken en vrij snel weer weg waren.

De afgelopen jaren was er een enorme hoeveelheid informatie op de site geplaatst. Bezoekers werden al snel overdonderd. In een poging om als patiëntenvereniging betrouwbaar over te komen, had de site een vrij encyclopedisch karakter gekregen. Dat schrikt mensen af. Er heeft een aantal veranderingen plaatsgevonden:

- De site is doelgroep gericht ingedeeld. Een groot deel van de bezoekers heeft van apneu gehoord en wil weten wat het is. Of ze staan aan de vooravond van de diagnose. De informatie voor hun hebben we gebundeld. Een tweede groep heeft de diagnose en is al onder behandeling. Zij willen daar meer over weten en over de alternatieven. Verder krijgen leden, professionals en pers op hen toegesneden informatie.
- Naast informatie zullen we in de loop van 2018 ook steeds meer ervaringen van andere patiënten aanbieden bij een groot aantal onderwerpen. Dat maakt voor veel mensen duidelijk wat een bepaalde behandeling in de praktijk met zich brengt.
- Verder hebben we alles overzichtelijker geordend en aantrekkelijker gepresenteerd.
- De site is beter doorzoekbaar gemaakt. We hebben gemerkt dat bijna de helft van de bezoekers via een zoekmachine komt. Dat maakt dat de website beter herkenbaar op trefwoorden doorzocht en herkend moet worden. Zodat iemand meteen uitkomt waar die moet zijn. Maar ook dat een bezoeker, daar eenmaal aangekomen, ook makkelijker aanverwante onderwerpen kan vinden.

5.2 Internetforum en sociale media

We hadden natuurlijk al het ApneuForum, dat kan rekenen op een trouwe schare van bezoekers, die ervaringen uitwisselen en nieuwkomers, die vragen willen stellen. Onder het beheer van Ton op de Weegh is de afgelopen jaren de besloten Facebook-groep stevig tot ontwikkeling gekomen. Ook op andere sociale media onder andere Twitter vind je de ApneuVereniging steeds meer terug. De cijfers spreken voor zichzelf:

- Twitter: 650 volgers, 1.000 berichten per jaar
- Forum: 6.800 leden, 10.000 onderwerpen, 500 berichten per maand
- Facebook-groep: 3.050 leden, waarvan 2.400 actief, 28.000 reacties per maand

5.3 Perscontacten

Begin van het jaar werd als nabrander van content van de ApneuVereniging door het Fries Dagblad een tweeluik gepubliceerd over apneu en wat er aan te doen.

In maart 2017 verscheen in Mijn Gezondheidsgids van Pulsmedia (is een meehechter van enkele landelijke dagbladen) een publicatie naar aanleiding van het persbericht dat uitgestuurd was over de aanstelling van dr. De Vries als hoogleraar. Ook werd Piet-Heijn van Mechelen hierin opgevoerd als nationale deskundige op het gebied van apneubehandeling.

Parallel daaraan werd door de redactie van Mijn Gezondheidsgids gevraagd om een human-interest-artikel over de persoonlijke beleving van apneu. Hierop werd een interview met Annemieke Ooms gemaakt. Dat artikel verscheen integraal in het magazine Mijn Gezondheidsgids - editie 1.

De Seniorenkrant volgde in maart/april 2017 met een publicatie over de gevaren van apneu (<http://seniorenkrantmedisch.nl/apneu.html>).

In april 2017 werd een uitgebreid verhaal geschreven voor het vakmagazine Voedingsgeneeskunde. Hetzelfde gebeurde voor MedischDossier, waarmee uiteenlopende contacten onderhouden zijn en een vijf-pagina-groot verhaal kon worden geplaatst in het julinummer.

De tongstimulator, die sinds half 2017 vergoed wordt, heeft eind juli in enkele dagbladen een publicatie opgeleverd, zonder dat wij daar sturend in optraden.

Zeven keer werd in 2017 een persbericht uitgestuurd; los van de herhalingen die daarop volgden. Vijf keer zijn lokale huis-aan-huisbladen aangeschreven met een persbericht over het aanstaande ApneuTrefpunt. In de regio Leiden werd het ApneuTrefpunt voorgezet en bij herhaling een persbericht van verschillende aard en opzet toegestuurd aan de lokale pers. Het nieuwe initiatief is van medewerkster Henriette Omzigt. Ditzelfde gebeurde in de regio Noord-Limburg, waar Rob Steenbergens volgens het vertrouwde persbericht-sjabloon lokaal goed resultaat haalde.

Tweemaal werd een persbericht aan de algemene media (schrijvende pers, radio, tv) verstuurd. Begin maart 2017 werd naar aanleiding van de Dag van de Slaap een nationaal-breed persbericht vanuit de ApneuVereniging verspreid. Hetzelfde gebeurde halverwege juni 2017 toen de vereniging door de grens van 8.000 leden ging.

Op initiatief van medewerker Jan Kamerling werd in Zeeland contact gelegd met een uitgever van huis-aan-huisbladen voor het via de kranten aankondigen van bijeenkomsten van de ApneuVereniging.

Begin van het jaar is veel energie gestoken in het laden van onze gegevens in Zorgkaart Nederland. Het resultaat daarvan valt evenwel tegen: in de nazomer werd gemeld dat er slechts 500 hits bereikt waren.

In de herfst is veel energie gestoken in het genereren van dwarsverbanden met andere patiëntenorganisaties:

- ME/cvs Vereniging
- Longfonds
- Nederlandse Patiënten Vereniging (NPV)
- Nierstichting Nederland
- Schildklier Organisatie Nederland
- Sarcoïdose Belangenvereniging Nederland
- Hartpatiënten Nederland
- Hersenletsel.nl
- Caleidoscoop, Landelijke Vereniging voor mensen met een Dissociatieve Stoornis
- Depressie Vereniging

- Alveeskierverseniging
- Alzheimer Nederland
- Anonieme Overeters
- Belangenvereniging Hart- en Vaatpatiënten
- Bijnierverseniging NVACP
- De Hart en Vaatgroep
- Diabetesvereniging Nederland
- Hartstichting
- Hersenstichting Nederland
- Hoofdpijnnet
- MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid
- Nederlandse Hyperventilatie Stichting
- Nederlandse Hypofyse Stichting
- Nederlandse Obesitas Vereniging
- Neurofibromatose Vereniging Nederland
- Nierpatiënten Vereniging Nederland
- Osteoporose Vereniging
- Stichting Restless Legs
- Vereniging Samenwerkingsverband Chronische Ademhalingsondersteuning
- VMDB - Vereniging voor Manisch Depressieven en Betrokkenen
- Weet, vereniging rond eetstoornissen

Hieruit zijn publicaties en/of websiteteksten ingestuurd naar de Alzheimer vereniging, RLS, Diabetesvereniging Nederland, Sarcoidose Belangenvereniging Nederland, Hart en Vaatgroep, Osteoporose Vereniging en MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid. In vier gevallen heeft dit geleid tot een publicatie in het orgaan van de parallelle vereniging. Gelet op het feit dat meermalen aan 30 deuren werd gebeld, mag geconcludeerd worden dat zusterverenigingen terughoudend zijn in het aangaan van dwarsverbanden.

5.4 Promotieactiviteiten

Ook in 2017 is de vereniging weer veel met de stand aanwezig geweest op beurzen en andere bijeenkomsten. In april 2017 heeft er een wisseling plaats gevonden en hebben Nancy en Arno van der Lek Annemieke Ooms als verantwoordelijke vervangen. De opvolgers van Annemieke Ooms willen haar dan ook heel hartelijk danken voor haar inzet de afgelopen jaren en hopen dat zij net zo succesvol zullen zijn als Annemieke in de voorgaande jaren is geweest. Nancy en Arno zijn met de stand op de voor de ApneuVereniging bekende beurzen aanwezig geweest en zijn verheugd over de aanloop van apneupatiënten, maar ook met hen die vermoeden dat ze apneupatiënt zouden kunnen zijn. Daarnaast zijn zij ook druk bezig om meer en meer voorlichting te geven op het gebied van de eerste lijn, waarbij ze willen bereiken dat apneu nog beter bespreekbaar wordt in de huisartsenpraktijken.

5.5 Patiëntenfederatie Nederland

De Patiëntenfederatie en Ieder(In) zijn de koepels voor een groot aantal patiëntenorganisaties. Zij verzorgen de landelijke belangenbehartiging. Lopende zaken worden besproken van de Algemene Ledenvergadering en het directieberaad.

2017 was een bijzonder jaar. Het ministerie wilde de rol van patiëntenorganisatie tegen het licht houden en daarbij ook de financiering (subsidies) opnieuw bezien. De ApneuVereniging was betrokken bij verschillende sessies met de koepels over het belang

en de organisatie van de patiëntenverenigingen. Op een overleg met het ministerie werden de verschillende mogelijkheden voor de toekomst besproken. Het financiële kader kreeg de aandacht van onze penningmeester, Mart Peters.

6 Financiën

Het jaar 2017 is rond het budget afgesloten met een positief resultaat van € 880 (+0,26%). Ten opzichte van 2016 stegen de inkomsten met ongeveer € 14.000 en de uitgaven met ongeveer € 20.000. Anders dan het resultaat doet vermoeden, waren er door het jaar heen aanzienlijk afwijkende ontwikkelingen in de uitgaven. Dit betreft met name de overschrijdingen door de algehele vernieuwing van de ICT, die elders werden gecompenseerd.

De jaarrekening 2017 is goedgekeurd door de Kascontrolecommissie en wordt met een positief advies ter decharge voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. De volledige jaarrekening 2017, voorzien van de accountantsverklaring, wordt apart gepubliceerd op de website.

De begroting voor 2018 is sluitend. We gaan uit van een groei van de inkomsten door een groei van het ledenaantal, maar ook de uitgaven stijgen structureel door. Er zijn substantiële bedragen nodig voor de consolidatie van de nieuwe website en de ledenadministratie en ook voor de uitbouw van de regionale contacten met onze leden en de activiteiten ter bevordering van een tijdige diagnose.

We kijken nu al vooruit naar nieuwe ontwikkelingen in 2019 en daarna, waarbij wij onder andere anticiperen op effecten van wijzigingen in het subsidiestelsel, de structurele kosten van de voortgaande professionalisering en de uitbestedingen van de vereniging en de uitbreiding van activiteiten voor leden.

6.1 Resultatenrekening 2017

In de tabel 7.1 in bijlage 1 vindt u de belangrijkste cijfers van de resultatenrekening (staat van baten en lasten) over 2017, afgezet tegen de begroting 2017 en het resultaat van 2016.

De kosten voor de - op tijd gerealiseerde - vernieuwing van de ICT (separate website, intranet en ledenadministratie) waren fors hoger dan voorzien (€ 15.000). Deze overschrijding werd gecompenseerd door - deels tijdelijke - verschuivingen en besparingen binnen het voorlichtingsbudget onder andere op beurzen, drukkosten, verspreiding van folders en op andere gebieden.

Het goede resultaat is in belangrijke mate mogelijk gemaakt door de grote en onbaatzuchtige inzet van al onze vrijwilligers in het bestuur, de werkgroepen en in de regio's.

6.2 Begroting 2018

De begroting voor 2018 is sluitend (zie tabel 7.1 in bijlage 1). Vermeldenswaardig zijn onder andere:

- *INKOMSTEN*

We zetten in op een toename van de inkomsten met € 15.000 ten opzichte van 2017.

- We rekenen daarbij weer op een voortschrijdende groei van het aantal leden met netto ca. 500 leden.
- We maken dit jaar nog aanspraak op de derde en tevens laatste tranche (€ 19.000) van de subsidie van het samenwerkingsproject VEEL2do.

- *UITGAVEN*

De geplande uitgaven houden in 2018 gelijke tred met de inkomsten. Met een kritische blik op de effectiviteit en de efficiency van onze bestedingen willen we onze middelen zo verantwoord mogelijk blijven besteden. De belangrijkste te vermelden zaken zijn:

- De kosten voor de benodigde, hogere aantallen magazines worden ruim gecompenseerd door een gerealiseerde verdere verlaging van de inkooprijzen.
- De consolidatie van de ICT, met name van de website, zal nog aanzienlijke kosten met zich meebrengen (begroot op €10.000).
- De meerkosten voor professionalisering van de organisatie, de ledenadministratie en administratieve uitbestedingen zijn begroot op € 7.000.

7 Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Staat van baten en lasten 2017 en begroting 2018

Staat van Baten en Lasten 2017 & Begroting 2018				
	Uitkomst	Begroot	Uitkomst	Begroot
	2017	2017	2016	2018
	€	€	€	€
Baten				
Contributies	215.737	216.000	203.747	232.000
Subsidies	64.258	66.000	56.200	64.000
Advertenties	52.020	52.000	54.475	54.000
Giften en Legaten	3.301	4.000	6.573	3.000
Overige baten	4.108	4.500	4.356	2.000
Som der baten	339.424	342.500	325.351	355.000
Lasten				
Voorlichting	160.248	168.200	168.260	158.000
Lotgenotencontact	30.008	30.400	27.089	41.000
Belangenbehartiging	5.930	5.300	3.776	6.000
Onderzoek	18.971	18.900	18.588	20.000
Opleidingen	15.184	15.500	10.431	17.000
Afschrijvingen	2.008	2.500	1.700	3.000
Projectkosten	933	1.400	1.491	1.000
Organisatielasten	62.374	56.600	48.325	64.000
Algemene kosten	42.957	43.700	39.257	45.000
Som der lasten	338.613	342.500	318.917	355.000
Exploitatieresultaat	811	0	6.434	0
Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve	811		6.434	

Tabel 7.1

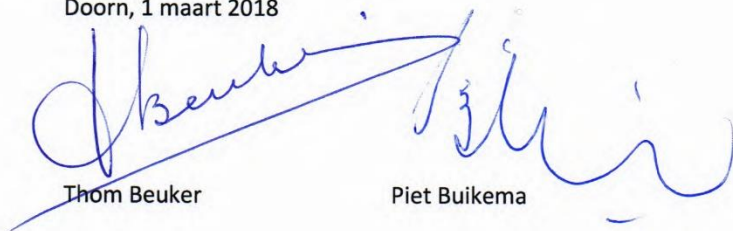
7.2 Bijlage 2: Kascontroleverklaring

Kascontrole ApneuVereniging over het jaar 2017

De kascommissie van de ApneuVereniging, bestaande uit de heer Thom Beuker en de heer Piet Buikema, zijn van mening dat de financiële jaarrekening over het boekjaar 2017 een goed beeld geeft van het vermogen en van de exploitatie.

De onderliggende stukken zijn goed toegankelijk en zeer zorgvuldig verzorgd. De financiële administratie wordt op professionele wijze gevoerd en er is een adequate taakverdeling tussen de penningmeester, de overige bestuursleden, NonProfit Support van Van Ree Accountants. Wij stellen de Algemene LedenVergadering voor om aan het bestuur en de penningmeester in het bijzonder decharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid en beheer in 2017.

Doorn, 1 maart 2018

Thom Beuker

Piet Buikema

Leden kascommissie ApneuVereniging

7.3 Bijlage 3: Vrijwillige medewerkers per 31 december 2018

Baartman, Didier	Hove ten, Herman	Prosman, Bram
Bartels, Henk	Ijff, Marijke	Rhee, van Dim
Bazuin, Henk	Jansen, Bert	Ridder, de Kees
Beers, van Jos	Jong, de Margriet	Schouten, Evert
Beers, van Toos	Kamerling, Jan	Schouwenaars, Fred
Belderbos, Dick	Kandelaars, Anton	Schreurs-Colly, Wilma
Berger, Alexander	Kassels, Gerda	Siereveld, Joost
Bleecke, Martin	Kerkhoff, Huub	Smith, Carola
Bleeker, Jil	Klijnstra, Alex	Sprangers, Ine
Blockhuis, Norbert	Klerk, Arie	Spies, Stephan
Boin, Hans	Koning, de Franciska	Steenbergen, Rob
Bour, Louk	Koster, Ben	Steiginga, Ruud
Bos, Dick	Kuij, van der Elly,	Stoutenbeek, Alette
Bos, Jeroen	Ladeur, Frank	Teunissen, Ben
Boxtel, van Monique	Leich, Coen	Teunissen, José
Bronk, van den Evert	Lek, van der Arno	Veen, Aalt van
Brummer, Nanneke	Lek, van der Nancy	Veen, van John
Castelein, Heddie	Lugt, de - de Groot, Marian	Veer-Akkermans, de Ellie
Crutzen, Marco	Luksemburg, Marja	Veer van der -Keijsper, Geeske
Dekker, Tom	Luksemburg, Piet	Verhagen, Henk
Doesum, van Co	Marchal, Aart	Vliek, Peter
Dongen, van Jolanda	Mast, Tanja	Vos, Ad
Dongen, van Toine	Mechelen, van Piet-Heijn	Vos, Cees
Esmeijer, Alex	Meiden, van der Peter	Vos-De Hoog, Hester
Geilleit, Paul	Meppelink, Steven	Weber, Maarten
Geitenbeek, Rudy	Norde, van Bep	Weegh, op de Ton
Gemerden, van Annette	Norde, van Cok	Welling, Peter
Goossens, Ben	Omtzigt, Henriëtte	Westerveld, Dick
Hardeman, Hugo	Ooms, Annemieke	Wit, Ton
Heijden, van der Piet	Otjens, Harrie	Wijk, Teun van
Heijmans, Patrick	Peters, Mart	
Hersman, Marijke	Petiet, Erna	
Hondema, Ruud	Petri, Tom	
Houtepen, Hans	Pieksma, Yvonne	
Houtepen, Sandra	Prins, Peter	